

PRATEN MET KINDEREN BINNEN DE JEUGDZORG

Atze van den Bos

(docent Bestuurskunde aan de HvA, voorheen onderzoeker en trainer Jeugdbescherming Amsterdam,)

Arjo Admiraal

(gezinsmanager en trainer Jeugdbescherming Amsterdam, docent Pedagogiek Inholland)

PROGRAMMA

- Praten met kinderen in jeugdzorgtrajecten
- Resultaten onderzoek Jeugdbescherming Amsterdam aan de hand van casus
- Tips die aan bod zijn gekomen nog even op een rijtje

PRATEN MET KINDEREN

- Veel betrokken professionals bij gezinnen in de jeugdzorg zijn geen hulpverleners
- Rol gezinsmanagers: casemanager, monitoren op veiligheid en voortgang, regie voeren

WAT WILLEN KINDEREN IN EEN GESPREK?

- Genoeg tijd
- Dat er mét hen wordt gepraat in plaats van over hen
- Interesse in wat zij zeggen en vinden
- Op de hoogte gehouden worden van wat ze kunnen verwachten
- Toelichting op genomen besluiten

BELANG PRATEN MET KINDEREN IN JEUGDZORGTRAJECTEN

NIET PRATEN

- Kinderen voelen zich machteloos en genegeerd
- Frustraties nemen toe
- Lagere effectiviteit interventies

WEL PRATEN

- Gevoel van zeggenschap en controle over de situatie
- Kinderen voelen zich meer verbonden met de genomen beslissingen
- Ingezette interventies zijn effectiever

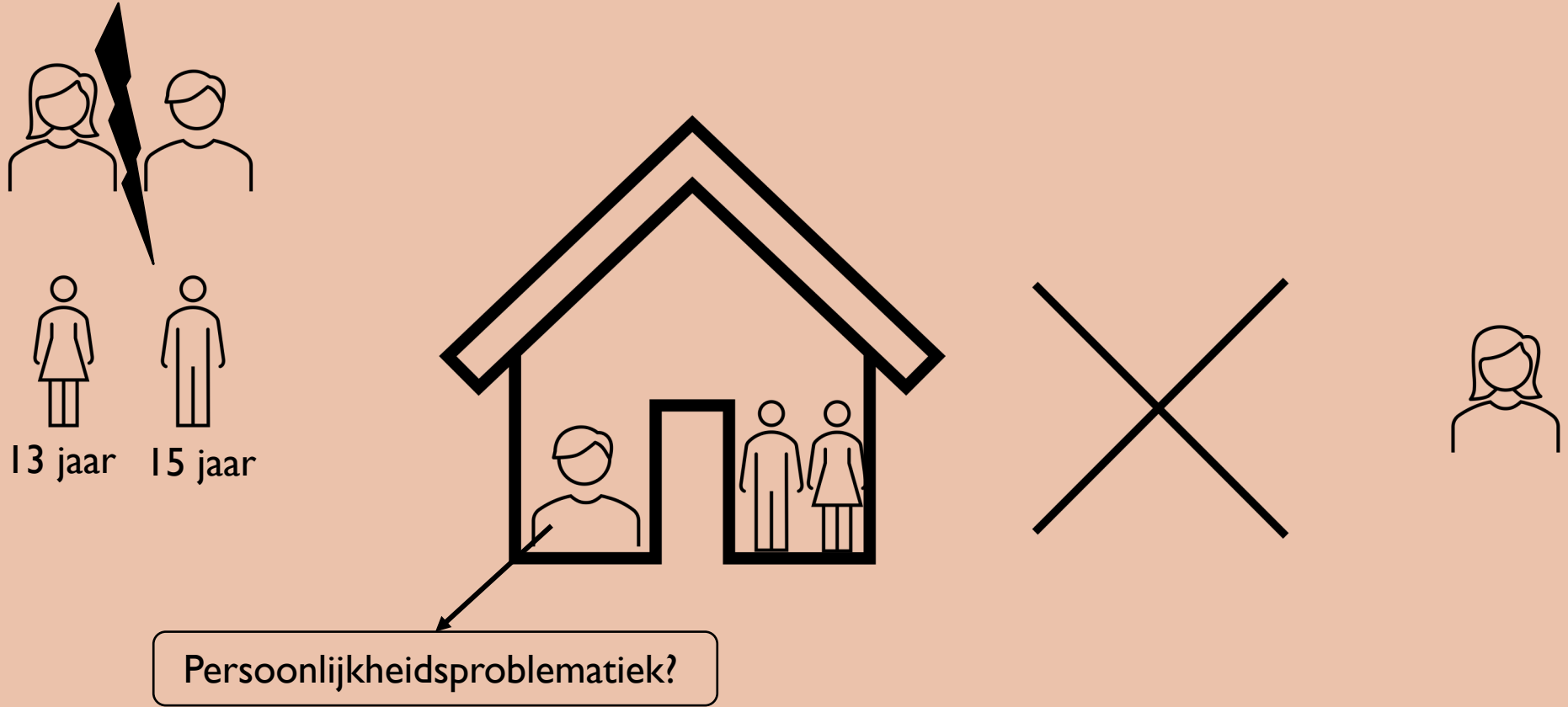
ONDERZOEK BIJ JEUGDBESCHERMING AMSTERDAM

- Training Praten met kinderen
- Respondenten: gezinsmanagers
- Uitgevoerd in 2019 en 2020
- Onderzoeksvraag: Wat maakt dat het soms niet lukt om met kinderen in gesprek te gaan?

OVERZICHT RESULTATEN

- Angst kinderen te belasten (26%)
- Twijfels over eigen rol (11%)
- Weerstand ouders (15%)
- Tijdsdruk of werkdruk (20%)
- Last hebben van eigen emoties (4%)
- Handelingsverlegenheid (18%)

CASUS

ANGST OM KINDEREN TE BELASTEN

- De angst om kinderen te belasten door met hen over (zeer) moeilijke en/of pijnlijke onderwerpen te praten
- De angst kinderen door met hen te praten in een moeilijke positie of een loyaliteitsconflict te brengen
- De angst om valse verwachtingen te scheppen

TWIJFELS OVER DE EIGEN ROL IN HET GEHEEL

- Kinderen hebben vaak al veel andere hulpverleners gesproken, moet een kind dan opnieuw zijn of haar hele verhaal doen?
- Je bent geen hulpverlener, hoe ver moet of kun je gaan in gesprekken?

WEERSTAND OUDERS

- Ouders laten niet toe dat je met hun kind praat
- Ouders geven hun kinderen geen emotionele toestemming voor het gesprek
- Ouders ‘bewerken’ hun kind zo dat het kind een spreekbuis van hen wordt

TIJDSDRUK EN/OF WERKDRUK

- Te weinig tijd hebben om met kinderen in gesprek te gaan
- Te weinig tijd of ruimte hebben om een rustig gesprek aan te gaan of een gesprek goed te kunnen voorbereiden dan wel nabespreken

LAST HEBBEN VAN DE EIGEN EMOTIES

- Sommige onderwerpen raken zo aan de eigen emoties of het eigen verleden dat het moeilijk is het te bespreken
- In sommige gevallen gaven gezinsmanagers aan dat zij zich te betrokken voelden bij een gezin

HANDELINGSVERLEGENHEID

- Lastig om te praten met kinderen van een bepaalde leeftijd, met specifiek gedrag of over bepaalde thema's (zoals seksualiteit of psychiatrie bij ouders)
- Praten aan de hand van gesprekstools als Sociocards of Drie Huizen

TOT SLOT

TIPS OP EEN RIJ

- Team en andere collega's: ondersteuning en meedenken, emoties kwijt kunnen
- Vergroten kennis (bijv. over loyaliteitsconflicten, gebruik tools)
- Balans zoeken: niet overspoelen met gesprekken maar ook niet te weinig
- Praktische oplossingen zoeken: rondje lopen, achteraf uitleggen
- Problemen bespreken zonder oordeel te vellen
- Bewust zijn van eigen emoties
- **Praten over lastige onderwerpen maakt het voor kinderen niet moeilijker, juist tegenovergestelde**

LITERATUUR

Van Bijleveld, G. G. (2019). *Dealing with the interplay of child image, protection and participation.: a critical reflection on the essence of child participation in child protection services*. Amsterdam: Vrije Universiteit.

Link: <https://research.vu.nl/en/publications/dealing-with-the-interplay-of-child-image-protection-and-particip>

Voor meer informatie: a.h.m.van.den.bos@hva.nl

a.admiraal@jeugdbescherming.nl

PRATEN MET KINDEREN, MEER INFORMATIE EN TIPS

- Sociocards, hulpmiddel communiceren met kinderen

Over Sociocards: <https://www.semmie.net/Sociocards-Original>

Training: <https://skjeugd.nl/scholing/opleidingen/training-sociocards-praten-met-kinderen/>

- Drie Huizen (Signs of safety), hulpmiddel praten met kinderen over (vermoeden van) mishandeling

Achtergrond: <https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Uitgebreide-beschrijving-Signs-of-Safety.pdf>

Voorbeeld Drie Huizen <https://samenwerkenwijaanveiligheid.nl/wp-content/uploads/2013/04/Vb.vragen.3huizen.pdf>

- Sterk uit elkaar: hulpmiddel praten over scheiding ouders

<http://www.sterkuitelkaar.nl/>

NJI over praten met kinderen:

<https://www.nji.nl/kindermishandeling/hoe-praat-ik-met-een-kind-over-vermoedens>